

Til
Sandnes kommune
postmottak@sandnes.kommune.no

Stavanger, 10/7-2020

Klima- og miljøplan for Sandnes kommune 2020-2025

Høringsinnspill fra FNF-Rogaland

Dette brevet sendes på vegne av styret i FNF-Rogaland, etter diskusjon på styremøter 25/5 og 15/6.

Følgende organisasjoner er med i FNF-Rogaland: Stavanger Turistforening, NSF Vesterlen speiderkrets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Norges Jeger- og Fiskerforbund Rogaland, Naturvernforbundet i Rogaland, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, SLF Sør-Jæren, SLF Nord-Jæren og Ryfylke, Rogaland Orienteringskrets, Stavanger Kiteklubb, Sola Brettseilerforening, Bratte Rogalands Venner, Gandsfjord Seilforening.

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer forumet ca. 60 000 medlemskap. FNF Rogaland har også to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

FNF-Rogaland takker for utsatt frist for å levere vårt høringsinnspill.

Klima

Sandnes kommune vil redusere utslippet av klimagasser med 40 % fram til 2030, i tråd med det nasjonale målet. Dette er et viktig mål som vil kreve en betydelig innsats fra alle avdelinger i kommunen. Det er en stor utfordring å klare å redusere klimagassutslippene med 40 % på 10 år. Per i dag er klimagassutslippene i Norge redusert med 2,3 %. Det har vi klart på 30 år sammenlignet med utslippene i 1990. Nå har vi 10 år på å redusere utslippene med ytterligere 37,7 %. Det betyr årlige reduksjoner på nesten 5 % årlig.

Av figurene framgår at det er veitrafikk, jordbruk og energiforsyning (i hovedsak det interkommunale forbrenningsanlegget til IVAR) som er de store bidragsyterne til utslipp av klimagasser i Sandnes. FNF støtter tiltakene i handlingsprogrammet, men savner årlige utslippsmål som blir målt med gode måleparametere og en forpliktende framdriftsplan for gjennomføring av tiltakene.

Et av målene i planen er å øke andelen fotgjengere og syklistene øker i forhold til bilister. FNF heier på at kommunen vil ta et skikkelig løft for de myke trafikantene. Den positive bieffekten for folkehelse er åpenbar og forhåpentligvis vil det også gi gode utslag på helsebudsjettet.

I handlingsplanen er det listet opp en rekke gode tiltak i forhold til satsing på sykkel. Noen av disse er store og kostbare. FNF ønsker at det i tillegg lages en oversikt over mindre ressurskrevende tiltak som raskt kan bidra til å øke framkommeligheten for sykkel, uten store kostnader. Det kan være humper i veien, fortauskanter, små hindringer av ulike slag.

Klimatilpassing

I forhold til klimatilpassing støtter FNF at kommunen i alle saker der det er mulig vurderer å bruke naturbaserte løsninger, spesielt i forhold til flom og overvann. Slike løsninger vil ofte være noe mer arealkrevende, men samtidig mer effektive. I tillegg vil det ha en positiv effekt i forhold til biologisk mangfold.

Arealbruksendringer

FNF etterspør et eget punkt om arealbruksendringer som framgår i kommunenes klimaregnskap og budsjett slik det er foreslått beregnet av [Miljødirektoratet](#).

Naturmangfold, viltforvaltning og fisk

Det er uvant å forholde seg til at Sandnes nå også inkluderer Lysefjorden med Kjerag, Lysebotn, Flørli, deler av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene og Frafjordheiene landskapsvernområder og Skurvedalen naturreservat. Den gamle friluftskommunen Sandnes med sin rike og mangfoldig natur har sammen med Forsand blitt det vi må kalle en spektakulært flott friluftskommune med sin store og varierte naturrikdom og geografi.

Sandnes kommune har en god plan for biologisk mangfold i Miljøplanen for Sandnes 2015-2030, men det er et behov for oppdatering av kunnskapsgrunnlaget i mange områder. Det er også behov for å gjennomføre en tilsvarende samordning/registrering av naturgrunnlag og biologisk mangfold i Forsand. FNF ber om et ekstra punkt i handlingsprogrammet; at kommunen vil kartlegge/samordne data om biologisk mangfold i Forsand med tilsvarende systematikk om i Miljøplanen 2015-2030.

FNF støtter at kommunen vil videreutvikle et system som sikrer en mer helhetlig forvaltning av naturmangfold og i større grad ta hensyn til naturmangfold i arealsaker. Dette er avgjørende viktig sett i lys av at tap av leveområder er hovedårsaken til at arter dør ut. FNF ber om en sterk føre-var holdning til omdisponering av naturområder, i tråd med den oppsiktsvekkende rapporten som ble publisert av FNs naturpanel (IPBES) i mai 2019.

Det er svært positivt at kommunen gjennom et nettbasert dataverktøy vil gi innbyggerne en enkel tilgang til informasjon til naturverdier i Sandnes. På denne måten kan forhåpentligvis flere være med å ta vare på naturen.

Arter i kulturlandskapet

Det er viktig og bra at kommunen har klare mål om jordvern. FNF mener det er behov for tilsvarende fokus på bevaring av «restnatur» i jordbrukslandskapet for å ta vare på den særpregete naturtypen for fugler, insekter og planter. Dette vil være i samsvar med at forbudet mot dyrking av myr ble vedtatt av Stortinget 11. april og lovendringen trådte i kraft 2. juni 2020.

Strandsonen

Strandsonen er en svært viktig friluftslivsarena. FNF er opptatt av kommunen har en god forvaltning med fokus på allmennheten. Det er mange ulovligheter i dag. FNF støtter målet om at strandsonen skal bevares og utvikles som et natur- og friluftsområde som er tilgjengelig for alle i et langsiktig, bærekraftig perspektiv og at det framgår av planen at områder som har verdi for allmennheten ikke skal omdisponeres til fritidsbebyggelse eller småbåtanlegg.

En stor del av strandsonen i Sandnes er bebygd, og de deler av strandsonen som ikke er bebygd

egner seg vanligvis dårlig for opphold, bading og ofte også for vandring på grunn av bratt terreng. I planen legges det opp til bevaring og tilrettelegging av badeplasser i kommunen. Dette er bra, men FNF ønsker et tilleggspunkt i handlingsprogrammet med oppstart av arbeidet med å etablere en kyststi. Det vil bidra til å sikre tilgjengelighet for allmenheten framover i tid.

Strandsonen har et verdifullt planteliv og er viktig for flere sjøfuglarter. Vi vil påpeke viktigheten av å ta vare på spesielt verdifulle naturområder uten tilrettelegging.

Jordvern

I følge nydyrkingsforskriften gjort gjeldende fra 2. juni 2020 er det nå forbudt å dyrke myr.

FNF støtter at kommunen prioriterer jordvern høyt og at minst mulig dyrket mark omgjøres til andre formål. FNF er imidlertid bekymret for at det legges opp til at *«myrområder uten særskilt verneverdi kan vurderes dyrket»* og at *«eksisterende dyrka matjord skal kunne pålegges naturlige overskuddmasser for å ivareta for å ivareta arealgrunnlaget og hindre videre utslipp»*. Dette punktet mener vi bør tas ut av planen. En slik praksis kommer lett i konflikt med å ta vare på restarealene i jordbrukslandskapet som er leveområder for fugler og andre arter. Det er få av disse arealene som er sikret med vern.

Etter vår erfaring har Sandnes i dag en liberal praksis for å innvilge søknader om deponier. Det gjelder også disse jordforbedringstiltakene der grunneiere kan deponere masser opptil 3 meter uten å søke på store areal som for eksempel myrer. FNF mener at kommunen gjennom klima og miljøplanen bør innskjerpe praksis i forhold til deponier, både over og under denne 3 meters regelen.

Friluftsliv

Sandnesmarka er det største, nære regionale friluftsområdet for innbyggere i «gamle» Sandnes og nabokommunene og har en meget stor verdi for hele regionen. I forbindelse med at kommunen vil vurdere grensene og retningslinjene for Sandnesmarka i ny kommuneplan, ber vi kommunen å opprettholde grensene i stor grad som i dag, sikre at byggegrensen holdes et godt stykke nedenfor parkeringsplassen til Kubbetjønn på Gramstad og at det vurderes å innlemme Bynuten og Selvikstakken i Sandnesmarka.

FNF er svært positiv til at kommunen i planen gir et klart signal om at de ikke ønsker flere vindkraftanlegg i Sandnes.

Denne våren med Koronasmitte har vist med full styrke hvor viktig de nære friluftsområdene kan være og er for folkehelsen. I flere av turområdene har det vært en stor utfordring med parkering. Det er godt at økt parkeringskapasitet ved mye besøkte turmål er prioritert høyt i handlingsprogrammet.

I forhold til friluftsliv i nærmiljøet savner vi et større fokus på sammenhengende turveinett som binder sammen grøntstrukturer, kontakt med fjorden og boligområder, selv om mye av dette allerede ligger klart i bydelskartene. Stavanger Turistforening med Sandnes Turlag er positive til en videre satsing på nærturer.

Holdningsskapende arbeid

I FNF er det en rekke organisasjoner som med hvert sitt utgangspunkt ønsker å bidra i arbeidet for

økt bevissthet om energibruk, klimautslipp og bærekraftig forbruk i Sandnes, der vi også har mange medlemmer. Organisasjonene kan bidra til holdningsskapende arbeid gjennom aktiviteter, kurs, informasjon på en rekke nettsider, rydding av boss, enkel tilrettelegging for friluftsliv, kunnskap om fugler og planter og naturen rundt oss.

Vennlig hilsen for

FNF Rogaland

Anne Katrine Lycke
Fungerende koordinator

Ivar Nøttestad
Styreleder

